

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasiło „Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani“.

List izhaja 20. vsakega meseca.

Za člane v „Zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno Din 20.—, polletno Din 10, četrtletno Din 5.—; posamezne številke 2 Din.

Cena inseratom: 1/4 strani D 5.— vključno davek.

Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 16.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak dan od 8.—18. ure.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 10. vsakega meseca, s tem dnem se uredništvo zaključí.

Štev. 2.

V Ljubljani, 20. februarja 1926.

Leto XIII.

Vabilo

na

redni občni zbor

gostilničarske zadrug v Ribnici,

kateri se vrši

v ponedeljek, na dan 15. marca 1926
točno ob 1. uri popoldne pri „Cenetu“

Z DNEVNIM REDOM:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Sprememba pravil.
5. Slučajnosti.

Kdor se ne udeleži občnega zbora, ali se pravčasno ne opraviči, zapade globo Din 30.—.

Ivan Bregar
t. č. načelnik

Pravilnik

za izvrševanje predpisov iz tar. post. 62.
taksne tarife zakona o taksah,

ki se glasi:

13.) Okrepčevalnice, prodajalnice užičkih proizvodov, vinarne in žganjarne, delikatesne, sladničarske in ostale njim slične obratovalnice (člen 82. pravilnika o gostilnah in kavarnah in ostalih obratovalnicah z alkoholnimi pijačami), ki točijo pijače v odprtih ali zaprtih posodah za konsum v poslovnih prostorih ali zunaj njih, tvorijo posebno skupino točilcev, ter se razvrščajo v vseh krajih, ne glede na število prebivalcev, v tri taksne skupine s takso 1500, 100 ali 750 dinarjev za polovico leta. Pri teh obratovalnicah je osnova za razvrščanje prav tako količina

potrošenih pijač in količina prostorov, kjer se vrši točenje. Nadalje plačujejo to takso točilci pijač na vodnih obalah (plazah) pri kopališčih, kjer se zbira občinstvo zaradi kopanja in razvedrila.

14.) Za točenje pijač v vagonskih restavracijah, tako v onih, ki stalno vozijo v mejah kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, kakor tudi v onih, ki samo prehajajo naše ozemlje, se odmeri taksa na prve skupine točke c) tar. post. 62. taksne tarife. Za odmerjanje in pobiranje te takse je pristojen beograjski davčni oddelek.

15.) Osebe, ki točijo pijače na drobno pod šatori (pod vejo) na sejmi, shodih, selskih zavetinah in cerkvenih slavnostih (izvzemši predpis točke 3. člena 16. tega pravilnika), nadalje one osebe, ki spremljajo vojsko na pohodu, plačujejo takso iz točke c) tar. post. 62., in sicer iz prve taksne skupine, če nimajo stalnega lokala, kjer točijo pijače na drobno.

16.) Osebe, ki točijo pijače v stalnih lokalih v mestih, a niso ob podeljevanju pravice za točenje zahtevale in dobile dovolila, da smejo točiti tudi na sejmu, shodu ali cerkvenih slavnostih v okolišju svoje občine, nego to zahtevajo naknadno, morajo plačati v dotični polovici leta za to dovolilo takso za točenje na sejmu itd. poleg že plačane takse za lokal. Za prihodnjo polovico leta ne plačajo posebne takse za to točenje, ampak po točki člena 5.) tega pravilnika se jim odmeri ena taksa za oboje točenje.

17.) Najnižjo takso iz vseh treh kategorij plačujejo oni vinogradniki, ki jim je dovoljeno, prodajati vino lastnega pri-

delka, če ne točijo razen njega drugih pijač in če ne vrše točenja dlje nego tri mesece v enem letu.

18.) Ko ta komisija dovrši delo, sestavi seznamke po občinah in v te seznamke se vpišejo imena točilcev pijač na drobno in na debelo in taksa, določena za vsakega. Te seznamke pošlje komisija s spremnim pismom, ki ga podpisajo vsi njeni člani, pristojni okrožni finančni upravi, beograjskemu davčnemu oddelku ali finančni direkciji, ta pa mora do dne 1. januarja vsakega leta z dopisom obvestiti vsakega poedinega točilca o taksi, odrejeni po tar. post. 62.

19.) Tako izvršena ocenitev točilcev pijač velja za tri leta. V treh letih se sme odmera takse popraviti navzdol po vlogi (prošnji) prizadete osebe ali navzgor po referatu pristojnih kontrolnih organov. O izpremembi višine takse odloči okrožna finančna uprava beograjski davčni oddelek ali finančna direkcija na podstavi nabranih in preizkušenih podatkov; to odločbo mora predhodno odobriti generalna direkcija posrednih davkov.

20.) Zoper ocenitev te komisije je dopustna v 15 dneh na generalno direkcijo posrednih davkov pritožba, ki se izroči pristojni okrožni finančni upravi, beograjskemu davčnemu oddelku ali finančni direkciji. Odločbe generalne direkcije posrednih davkov so izvršne.

21.) S pritožbo se ne odloži plačilo ali izterjatev takse.

22.) Sreskim upravnikom finančne kontrole pristojne, če je njih službeni kraj zunaj kraja, kjer se sestane komisija, dnevnic in potni stroški po občin predpisih za službena potovanja; ti stroški

obremenjajo partijo proračuna za uradna potovanja finančnih organov. Točilci-člani komisije nimajo pravice do dnevnic.

Člen 19.

1.) Ta taksa se plačuje po koledarskem letu za vsako polovico leta naprej, in sicer se mora plačati za prvo polletje najkasneje do dne 31. januarja istega leta, za drugo polletje pa najkasneje do dne 31. julija istega leta.

2.) To takso mora plačati koncesionar za vse polletje ne glede na to, v katerem mesecu je začel točiti pijače na drobno ali kdaj jih je prestal točiti.

3.) Ta taksa se polaga v gotovini pri pristojni finančni upravi, beograjskem davčnem oddelku ali pri davčnem uradu.

Člen 20.

Taksa iz tar. post. 62. taksne tarife se plačuje za vsa točenja pijač, omenjena v členu 2. tega pravilnika, ne glede na to, ali je onemu, ki toči pijače, to glavni ali postranski poklic in ali toči koncesionar pijače na drobno ali na debelo.

Člen 21.

1.) Glede točenja pijač na železnih postajah, na ladajah, ki prevažajo potnike, v vojaških kasarnah in trdnjavah, v kazinah, čitalnicah in ostalih zaključenih družabnih krožkih, v zavetiščih, na naselbinah, ki leže daleč od svojih krajev, na prelazih in vobče na vsakem takem kraju, kjer se zaradi omejene mere konsumna ne more govoriti o rednem točenju, kakor tudi glede točenja samo ob poedinih prilikah, sme dovoliti generalna direkcija posrednih davkov na prošnjo prizadete osebe in utemeljen predlog inanca oblastva, da se zniža ta taksa tudi pod zneske, določene pod točkami a), b) in c) tar. post. 62, toda največ do 50%.

2.) Da se tako zniža taksa, mora vložiti prizadeta oseba, preden se ji taksa odmeri, prošnjo pri pristojnem finančnem oblastvu ter ji priložiti seznamek, overovljen po pristojni občini, o količini alkoholnih pijač, potrošeni v minulem letu. Pristojno finančno oblastvo mora predhodno vse prejete podatke preizkusiti ter podati svoj predlog generalni direkciji posrednih davkov o višini takse. Generalna direkcija posrednih davkov izda načelno določbo, ali naj se prosilcu za izvesten odstotek zniža (ali ne zniža) taksa, ki se šele potem odmeri.

3.) Prav tako sme dovoliti generalna direkcija posrednih davkov pri točenju pijač na samostalnih pristavah, ki spadajo k mestom in krajem, uvrščenim glede plačila takse pod točki a) in b) tar. post. 62. taksne tarife, ki pa leže daleč od teh mest in krajev, na prošnjo prizadete osebe z utemeljenim predlogom pristojnega finančnega oblastva, da se odmeri taksa po točki c) tar. post. 62. taksne tarife. Tej prošnji se morajo priložiti dokazila, kakor je zgoraj navedeno.

Člen 22.

1.) Kdor ne položi o pravem času takse, ki mu je odmerjena za točenje pi-

jač, ali kdor začne točiti pijače brez dobljene pravice in preden plača takso, učini kaznivo dejanje ter se kaznuje poleg redne takse s trikratnim zneskom neplačane ali premalo plačane redne takse. Tako plačana redna in kazenska taksa ne da tej osebi pravice, opravljati točenje pijač, dokler ne dobi za to pravice po redni poti.

2.) Če ne plača točilec pijač redne takse niti v 30 dneh od dne, ko bi jo moral plačati, se kaznuje s tem, da se mu odvzame pravica za točenje pijač na drobno.

Člen 23.

1.) Kdor toči pijače na drugem kraju ali v drugem prostoru nego je označeno v listini o podeljeni pravici, učini kaznivo dejanje ki se kaznuje, če se je zaradi tega prikrajšala redna taksa, poleg plačila redne takse s trikratnim zneskom prikrajšane redne takse.

2.) Če se z neupravičeno izpremembo prostora in kraja za točenje ne prikrajša redna taksa, se kaznuje to postopanje v denarju od 100 do 2000 dinarjev.

Člen 24.

1.) Če točilec pijač na drobno ali lastnik zgradbe ovira finančne organe v izvrševanju njih dolžnosti, se kaznuje v denarju od 500 do 5000 dinarjev. Točilu pijač na drobno se sme, poleg kazni, tudi odvzeti pravica za točenje.

2.) Če organ finančnega ali političnega oblastva po čigarkoli ovadbi, da toči kdo pijače na drobno v lokalu, na trgu, ob cerkveni slavnosti, na sejmu ali kjerkoli na drugem kraju, ne ukrene, česar je treba, da se ta oseba izsledi in da se ji prepreči protizakonito točenje pijač na drobno, se kaznuje po členu 56. zakona o taksah v denarju od 30 do 500 dinarjev, poleg tega pa je odgovoren za škodo, če se taksa in kazen ne moreta izterjati od obdolženca. Nastala škoda se prizna državi z odločbo o kaznovanju dotičnega organa.

Člen 25.

Vsi ostali postopki katerikoli osebe, ki bi obteževali pravilno odmerjanje ali pobiranje te takse, kakor tudi vsa druga dejanja, ki nasprotujejo tem predpisom, se kaznujejo v denarju od 100 do 2000 dinarjev, točilu pijač pa se sme poleg te kazni tudi odvzeti pravica.

Člen 26.

1.) Za preiskovanje kaznivih dejanj, ki jih učinijo točilci pijač zoper predpise tega pravilnika, so pristojne sreske uprave finančne kontrole.

2.) Finančni organ sestavi o vsakem ugotovljenem kaznivem dejanju popis čina ali zapisnik o dejanju, ga vroči po pristojni poti okrožni finančni upravi, beograjskemu davčnemu oddelku ali finančni direkciji ter postopa po drugem odstavku člena 60. zakona o taksah. Ko se ta popis čina ali zapisnik o dejanju vpiše v register kaznivih dejanj pri okrožni finančni upravi, beograjskem davčnem od-

delku ali finančni direkciji ter dobi svojo številko, se vrne pristojni sreski upravi finančne kontrole, ki potem vodi preiskavo. Ko je stvar zadosti preiskana, se vrne okrožni finančni upravi, beograjskemu davčnemu oddelku ali finančni direkciji, ki potem izreče razsodbo ter jo priobči obsojencu.

3.) Zoper razsodbe oblastev prve stopnje je dopustna pritožba v 15 dneh na generalno direkcijo posrednih davkov, katere odločba je izvršna. Pritožbe se izročajo onemu oblastvu, ki je izdalo razsodbo.

4.) Razsodbe izvršujejo finančne uprave, beograjski davčni oddelek ali davčni uradi.

Člen 27.

Vse obstoječe obratovalnice, ki že imajo, ko stopi v veljavo ta pravilnik, pravico, točiti pijače po prejšnjih predpisih, obdrže to pravico; vendar pa morajo predložiti ob roku prijavo za odmero po členu 18. tega pravilnika.

Člen 28.

Ob sklicevanju na predpise tega pravilnika se nazivlje ta pravilnik: »Pravilnik o točarinski pravici«.

Člen 29.

Izvršena odmera takse iz tar. post. 62. taksne tarife ostane v veljavi tudi za leto 1926. in 1927.

Člen 30.*

Od dne, ko dobi ta pravilnik obvezno moč, prestanejo veljati: pravilnik z dne 12. novembra 1923., št. 37.884,** za izvrševanje predpisov iz tar. post. 62. taksne tarife, vsi predpisi zakonskega člena XXV. iz leta 1899.; gostilniška in kavarniška uredba in njeni dodatki razen §§ 29. in 30., dodatki k uredbi o gostilnah in vsi drugi predpisi, ki temu nasprotujejo.

Člen 31.

Ta pravilnik stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi v »Službenih Novinah«, obvezno moč pa dobi deseti dan po razglasitvi.

V Beogradu, dne 30. junija 192., št. 48.381.

Minister za finance:

dr. M. M. Stojadinović s. r.

Minister za zunanje posle:

Bož. Ž. Maksimović s. r.*

* Ta člen in podpis ministra za notranje posle sta natisnjena po popravku v »Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« z dne 21. avgusta 1925., št. 189. (XLII. — 1925.)

** Uradni list z dne 31. decembra 1923., št. 378/116.

(Konec).

Zvezin občni zbor.

XIII. občni zbor Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani se je vršil dne 12. februarja 1926 v prostorih predsednika g. Fran Kavčiča ob 10. uri. Navzočih je bilo 54 delegatov, ki so zastopali 28 zadrug.

Poleg tega je podalo še troje zadrug pismene protestne izjave k točki 6 dnevnega reda in izjave o soglašanju zborovih sklepov. To so bile zadruge v Kočevju, Žirih in Kostanjevici, ki niso zamogle poslati zadostne delegacije.

Predsednik g. Kavčič konstatira sklepčnost, pozdravi zborovalce ter predstavi obrtno oblastvenega zastopnika g. Čehuna, zastopnika Trgovske zbornice g. dr. Pretnarja in poročevalca Slovenskega Naroda, nakar prečita tajnik zapisnik zadnjega občnega zbora, ki se brez ugovora odobri. Nato poda Zvezin tajnik letno poročilo o delovanju Zveze v l. 1925, katero se z odobravanjem na znanje vzame. Zbornični delegat izreče k poročilu, s katerega je razvidno, kako marljivo in smotreno vrši Zveza svojo nalogo, svoje zadovoljstvo, povdarja, da gredo organizacije še težjim časom nasproti in bo treba resnično spretnih in vstrajnih delavcev pri obrambi pravic gostilničarstva. Že projekt zakona za pobijanje draginje ima polno krivičnih napadov na redno gostilničarsko obrt in pri dandanašnji praksi, ko se zakoni tvorijo kar tja v en dan, smemo pričakovati še razna presenečenja. Čelotno letno poročilo prinašamo na drugem mestu.

Poročilo o računskem zaključku za pretečeno leto izkazuje Din 28.692.— dohodkov in Din 27.671 izdatkov, koncem leta gotovine blagajne Din 1021.—. Bilanca z 31. decembrom 1925 je sledeča: aktiva: gotovine koncem leta Din 1021.—, v poštni hranilnici naloženih Din 2788.— in terjatve pri Zadrugah Din 22.600.—, skupaj Din 26.409.—. Pasiva: dolg v Narodni tiskarni Din 14.015 in 4 letna plača tajniku Din 12.000.—, skupaj Din 26.015, torej plus Din 324.—. K računskemu zaključku poroča g. Lavtar imenom revizorjev, da so računi pregledani in v popolnem redu.

Proračun za l. 1926 izkazuje sledeče potrebščine: tiskarniški stroški za izdavanje stanovskega lista v 2800 izvodih Din 33.600.—, poština za razpošiljanje lista Din 4200.—, davek Din 700.—, plače osebju Din 10.200.—, najemnina in pisarniški stroški Din 3000.—, razni izdatki Din 300.—, torej okroglo Din 52.000.—.

Pokritje: Članarina, ako dospe vsaj od 2500 članov à Din 20.— Din 50.000, inserati Din 5000, skupaj Din 55.500. Ako preliminirani dohodki dospejo pravočasno, nastane nekaj prebitka za izplačevanje dosedanjih zaostankov. Proračun se odobri. Na predlog g. Kuralta se soglasno sklene, da bodo tudi za naprej pobirale Zadruge od vsakega člana po Din 20.— prispevka k Zvezi, ta pošilja vsem članom v Zvezi večlanjenih zadrug stanovsko glasilo »Gostilničarja«. Prispevek plača sleherni član zadruge.

K točki 5 dnevnega reda se poroča o projektu zakona o pobijanju nedovoljene špekulacije z življenjskimi potrebščinami ter razmotriva nekatere člene tega projekta, h kateremu izreče tudi delegat Trgovske zbornice, da je malo da ne v

celoti nesprejemljiv in je osobito gostilničarstvo prisiljeno zavzeti k celotnemu osnutku odločno odklonilno stališče. Prečita se poročilo k temu projektu, kakršnega je podala Zveza Obrtni zbornici ter se isto dobesedno kot protestna nota na pristojna ministrstva od občnega zbora osvoji ter načelstvu naroča, ta protest poslati na vsa pristojna mesta, seособno tudi vsem skupščinskim klubom z naročilom, da preprečijo postanek tako absurdnega zakona. Proti prekupcem živine pa se naj poda na oblastvu primerna vloga.

Na razmotrivanje, da so oblastva, osobito finančna, vsled svojih odločil, da sme točiti pijače sleherni trgovec in branjevec, spravila redno gostilničarsko obrt na kraj propadanja, se prečita proti temu sestavljeni memorandum na Ministrstvo notranjih zadev, finance in trgovine ter s soglasnim odobravanjem sklene isto razmnožiti in razposlati na vse v poštev prihajajoče oblasti, kakor tudi stanovskim korporacijam s pozivom na sodelovanje v tem smislu. Ta dva pritožbena opisa priobčimo drugič.

K raznoterostim predlaga g. načelnik Zorc v zadevi preorientacije in drugačne ureditve vinotočev ter postopanja pri zadancanju vina da se obdavči le količine, ki se nastavijo in pa, da se mora doseči odpis gotovih količin za delavstvo gostilničarjem, ki se bavijo tudi z poljedelstvom in imajo velik potrošek pijače za take številne družine, naj se ne odjenja od teh zahtev ter ponovno zahteva preureditev tozadevnih predpisov in tolerance v navedenih zahtevah.

G. Drašler poroča, da mu je znano po zanesljivih virih, da v drugih krajih naše kraljevine ni takih pedanterij, kar izvira mnogo tudi od tod, da je polovico preveč finančno kontrolnih nastavljenecv, ki si morajo pač iskati opravkov.

Glede brezobzirnosti teh organov poroča tudi g. Fleš, da zahtevajo ti gospodje, vsak nabavljeni si zaboj piva javljati osebno pri finančni kontroli, da naj zamudi stranka iz oddaljenih krajev kar po 4 ure hoda, da ustreže takim šikanam, in da je to zadevo s pritožbo na finančno ravnateljstvo vendarle odstranil.

G. Majcen predlaga vlogo na velikega župana, s katero naj se doseže, da bode le ta ob odobrenju občinskih sklepov za pobiranje doklad ugotovil, da velja dotični sklep od dneva oblastvenega potrdila oziroma odobrenja, nikakor pa ne za več mesecev nazaj, kakor se sedaj prakticira, ako bi se to v lepem ne moglo doseči, predlaga s pritožbo na upravno sodišče.

Na poročilo Zvezinega tajnika, da je založila Zadruga ljubljanska strokovno čitanko za Obrtno nadaljevalne šole, katera se od teh tudi pridno nabavlja, bi bilo želeli, da si vse zadruge nabavijo to knjigo, n. pr. manjše po 10 izvodov in večje tudi po 20 ali 30 izvodov, da jo ponudijo vsem vajencem, ki se morajo odslej v svrhu pridobitve osebnih pravic vpisavati pri Zadrugi, da po tej knjigi do-

be poleg praktičnega pouka doma, tudi nekoliko teoretične znanosti, ker jim ni dana prilika, pohajati v gostilničarsko šolo.

G. Stepič predlaga izreči načelniku in tajniku priznanje za njuno neumorno delovanje v interesu gostilničarstva ter obenem čestitko k njihovim odlikovanjem, katerih sta bila v pretečenem letu na slovesen način deležna od najvišjega mesta. Vsi stavljeni predlogi se enoglasno sprejmejo.

In končno se oglasi g. Drašler iz Borovnice, ki povdarja, da kakor je bilo slišati iz poročila, imajo nekatere zadruge precej dolžnih zaostankov pretečenega leta, da Zveza vsled tega ne more zadostiti svojim obveznostim, naj se g. načelniki zavzamejo za čimprejšnjo iztirjanje teh zadružnih doklad. Ker se nihče več ni oglasil k besedi, zahvali načelnik vse udeležence občnega zbora na prijaznem sodelovanju, posebno še zastopnika Obrtne oblasti in Trgovske zbornice ter novinarstvo za blagohotno naklonjenost in zaključni zborovanje ob 13. uri.

Gostilničar.

Vsak stan je nastal iz potrebe. Vsi stanovi ali vsi ljudje so kot verige neločljiva družba in vsak stan v tej družbi je važen člen.

Kako so nastali stanovi? — Vzemimo daleč nazaj, ko ljudje še niso bili razsortirani v stanove posameznih strok. Bile so večje ali manjše grupe (zadruge) ljudi, naseljene skupno in vsi so opravljali vsa dela. Obdelovali so zemljo, pripravljali razno orodje, obleko in pač vse potrebščine. S časom so si delo med seboj razdelili tako, da je vsak imel oddeljeno stroko. Pokazalo se je, da je bilo na ta način vsako delo preje in boljše izgotovljeno. Zakaj, kakor dve osebi nista enaki, tako in še manj more biti en človek sposoben za uspešno delo vseh panog. Pa tudi veselje in razum do posameznih del pri ljudeh niso enaki. In že samo radi tega, če se človek drži le ene panoge, postaja vedno bolj izvežban in tako kvalitativno in kvantitativno boljši delavec. Velja to za ročno kot duševno delo. Spoznali so to že naši davni pradedi in vsled tega skrbeli, da so imeli v vseh naselbinah medsebojno delo na ta način porazdeljeno. Tako so se pričeli poklici vseh strok. Početkom so bili pač le kmetovalci, kamnoseki, mizarji, kovači in temu podobno. Kakor pa sta število prebivalstva na naši zemlji in iznajdljivost naraščala, tako so se odpirale potrebe novih poklicev. Vsak stan je torej nastal, kakor rečeno, iz potrebe in interesa na komodnejše in udobnejše življenje človeštva. Tako tudi gostilničarski stan.

Že v starem veku so ljudje iz nekekega prirojenega nagona mnogo in velike daljave potovali, kako ne bi danes, ko imamo najrazličnejša prometna sredstva. Menda ni 10% ljudi, ki bi že ne bili na daljšem potovanju. Cilj potovanja je

bil pred par stoletji največ božja pota in iz verskega navdušenja vojni pohodi proti drugovercem. Hrano in okrepčila so nosili s seboj. Danes je potovanje življenjski pogoj poedincev, vsega prebivalstva posameznih krajev kakor i vsega človeštva. In v tem je eden najvažnejših stanov gostilničarski. Vse ogromne množice ljudstva, ki potujejo križem sveta, se poslužujejo postrežbe gostilničarja, ker za tako dolga potovanja, kot so z novodobnimi prometnimi sredstvi omogočena, je izključeno, da bi se moglo potrebno prehrano nositi s seboj. In koliko se tudi onih, ki so stalno naseljeni, a brez lastnega gospodinjstva, prehranjuje v gostilnah.

Želja po izpremembu kraja, odpočitku, razvedrilu, boljšem zraku, spoznavanju prirode in nje lepote, je tudi vzrok velikega procenta potnikov. Vsi ti so na potu in v kraju, kjer se naselijo, v oskrbi gostilničarja. Zato je gostilničar najvažnejši za povzdigo tujkega prometa. V krajih, ki so od tujcev dobro obiskani, živi prebivalstvo vseh stanov v blagostanju. Tujec pa pride le tedaj, če se mu nudi dobro postrežbo, udobno stanovanje, skratka, če mu gostilničar-hotelir prija.

Kultura vsakega naroda se meri po stopnji in razvitku gostilničarstva. Tujec, ki pride v vas ali mesto, je njegov prvi stik z gostilničarjem. Kakor je postrežen, kakršen je nastop gostilničarja, tak vtis je dan za celo prebivalstvo dotičnega kraja in inozemcem tudi celega naroda. In prvi vtis je vedno, čeprav mnogokrat pogrešno, vendarle najvažnejši.

V gostilni se sklepajo pogodbe, vrše zabave, se ljudje medsebojno spoznavaajo, sklepajo prijateljstva. Celo najodličnejši državniki se sestajajo izven malih izjem le v gostilnah večjih hotelov na konference in razgovore. Vse velike ideje so največ spočete v gostilni.

Gostilna je večna šola. Nikdo ni tako učen, da bi ne pridobil na praktičnem in teoretičnem znanju v družbi za gostilniško mizo. Tu prihajajo vsi stanovi in ljudje vseh vrst. Neumni, pametni, učeni, teoretiki, praktiki, imoviti in ubožni, skratka narod prve, druge in tretje vrste. Če nikjer, v gostilni v družbi za mizo se bo oglasil vsak in pokazal, kaj zna. Čuje se doživlja in izkustva posameznikov iz vseh panog, debate o vseh témah. Spoznava se karakter, navade in izobrazbo ljudi.

Gostilničar biti ni vsak poklican. Treba je veselja, zmožnosti in ljubezni tako za gostilniški, kakor vsak drug poklic, če hoče, da je na mestu. Ne gre se le za zaslužek, marveč pokazati treba umnost in pridnost v svoji stroki. Dober gostilničar ne more biti srečen, če nima občutka, da je v njegovi hiši vsak gost povsem zadovoljivo postrežen. Kakor je čevljarju pohvala za narejene čevlje večje zadoščanje kot plačilo, tako mora biti gostilničarju pohvala njegove postrežbe.

Gostilniški stan je vsega uvaževanja vreden, a celine, katere je pri nas

za njega povzdigo še obdelati, je mnogo. Dvignimo se, hajmo za napredkom! Naš stan bodi v čast domovini, ter nam in znanjem v blagostanje, zakaj ravno Slovenija, naša Jugoslovanska Švica, ima največjo prihodnost v tujkem prometu; brez dobrih gostilničarjev pa tujkega prometa ni. — Upajmo, da bodo tudi naše najvišje oblasti prišle čimprej do onega uvaževanja našega stanu, kot mu gre in mu k podvigu pripomogle.

Gostilničar ni, kakor se vzpenjajo nekateri do te trditve, vzrok pijančevanja. Pijanci so slabotneži, ki ne znajo biti zmerni, kakor so slabotneži oni, ki preveč kadijo, jedo, plešejo ali karkoli. Tega kriv pa ni gostilničar. To je odvisno, kako je kdo vzgojen. Pijanci se tudi ne drže gostilen, marveč takozvanih »pajzelnov«. Pajzlerji pa niso nikaki gostilničarji, ampak čisto navadna zél, ki se je zlasti zadnje čase zasejala na njivo gostilniškega stanu. To posebno pri nas v Sloveniji in na žalost celo s protekcijo državnih oblasti. S takimi šušmarji nima naš stan prav nič skupnega, kot da senco mečejo na njega ugled. (Dalje.)

„Jullienne“ vinsko čistilo.

Med raznimi čistili, ki se že desetletja z uspehom rabijo za hitrejše učiščenje motnih ali kalnih vin, kakor so: želatina, jajčni beljak, ribji mehur, mleko i. dr., se v novejšem času izdeluje v Franciji posebno čistilo Jullienne (izg. žiljen), to je temnorjavkast prah, podoben tobaku za nosljanje. To čistilo ima to prednost, da nima nikakega postranskega duha, da ne vzame vinu prvotne barve, da ga hitro pripravimo ter da naglo in prav dobro učinkuje. Če zadenemo pravo množino, se vino že v 24—48 urah popolnoma učišči. Treba ga je malo. Za vsakih 100 litrov belega vina vzamemo 5—10 gr, za vsakih 100 litrov črnega vina pa 8—15 gr. To čistilo je prirejeno za bela vina in posebej za rdeča ali črna; sicer pa nima pri navadnih vinih zamenjava nikakih neugodnih posledic.

Vse delo s tem čistilom je enostavno. Odmerjeno množino tega prahu najprej dobro stepemo v loncu ali škafu z navadnim, še bolje z nekoliko segretim vinom enako kot jajčni beljak ali želatino, da se popolnoma raztopi in dobro speni, nakar vlijemo vse skupaj v sod z vinom, namenjenim za čiščenje. Nato vino dobro premešamo z leseno palico, sod pa zapremo in pustimo nekaj dni v miru.

Nadaljnja prednost tega čistila je, da napravi veliko manj gošče kakor druga čistila in da z odtokom po čiščenju lahko

dlje časa odlašamo, izvzemši v tem primeru, če je imelo vino kak neprijeten okus, katerega bi se lahko po čiščenju zopet navzelo. Za slučaj da ima vino poleg neprijetne zunanosti še kak slab postranski okus po gnilobi ali plesnobi, po lesu, katranu, repi itd., ga lahko obdelujemo poprej še z eponitom in vzamemo na 100 l vina 30—50 gramov, v slabših slučajih 60 do 100 gramov eponita* in ga v sodu dobro premešamo ter nato (namreč takoj ali tudi čez pol—2 dni) šele prilijemo Žiljenovo čistilo, nakar tudi tega v sodu dobro premešamo.

Eponit vzame vinu slab okus in ker se bolj počasi useda, ga Žiljenovo čistilo s seboj poteguje. V tem slučaju pa ne smemo očiščenega vina pustiti predolgo (več tednov ali mesecev) na sesedli se gošči, da se vino ne navzame zopet slabega okusa in duha, marveč ga pretočimo, čim se je vino popolnoma učištilo.

Letošnja vina, posebno bela, bodo precej nagajala, ker se bodo na zraku hitro zgostila ter porjavela in bodo vsled tega seveda tudi izgubila svoj prvotni, dobri okus, kar znatno zmanjšuje vrednost tako izpremenjenemu vinu. Zato ne bo odveč, če taka vina sedaj pretočimo, pri tem zažveplamo ali obdelamo z bisulfitom (4—5 gramov na hl) ter čez nekaj dni, ne pa takoj, po pretakanju, ko se je izvršila v njih že vsa izprememba, ki se v takih vinih naravim potom izvrši, na naveden način čistimo. Ta previdnost bo marsikaterega rešila spomladnih prodajnih skrbi in občutne izgube pri ceni.

Fr. Gombač.

Zvezine objave.

Proti prepotentnim sklepom raznih občinskih zastopov in tozadevni potuhodaji od strani vlade v zadevi doklad na trošarino od vina itd., je podala Zveza Velikemu županu ljubljanske oblasti sledečo vlogo:

Ministrstvo trgovine, obrti in industrije je v mesecu juniju 1925 razposlalo političnim oblastvom okrožnico, v kateri jih pozivlja razmotrivati in naznaniti, kakšen je gospodarstveni položaj v posameznih krajih in mestih in kakšna sredstva bi bila predlagati za zboljšanje gospodarskega položaja.

Mestni magistral je podpisani Zvezi poslal prepis okrožnice v oddajo svojega mnenja. Na ta poziv smo poročali sledeče:

Ad 1. Bodi nam dovoljeno, da se poleg splošnosti pozivljamo v največ na resort gostilničarske obrti, katera je najboljši kazalec, ali je v kraju, deželi, da celo v državi blagostanje ali ne, kajti že stari rek pravi: dobro urejeno in dobro idoče gostilničarstvo je znak blagostanja dežele. Gostilničarska obrt pa je danda-

* Eponit in Žiljenovo čistilo ima Kmetijska družba v zalogi v paketih po ¼, ½ in 1 kg.

„JULLIENOV“ čistilo

za hitro in uspešno čiščenje vina.

Vporablajte to sredstvo vestno in ob vsaki potrebi, ker kalno ali nečisto vino nima prave cene ter ga vsakdo zavrže. Vporaba je enostavna. — Preprodajalci zahtevajte špeciijelne ponudbe! — Glavna zaloga: DROGERIJA

„SANITAS“ Celje in Ljubljana.

nes v naši deželi v propadanju in ne napreduje, in zakaj?

Pred vsem naj navedemo dokaz, da se je v mestu Ljubljani v letu 1924 kljub temu, da oblastva dovoljujejo točilnico poleg točilnice po trgovinah in branjerih, iztočilo nad 1000 hl pijač manj, kakor v letu 1923, in ako se ne motimo, bo statistika l. 1925 istotako kazala nazadovanje. To pa izhaja odtod, ker se tujski promet otežkočuje z neslanimi yizumi in dragimi pristojbinami, nalagajo pretirane davščine tujskoprometnim interesentom, hotelirjem in nočiščarjem, celo na poštelje in prenočišča, industrijska podjetja se ubijajo s pretirano davščino, nespretno carinsko politiko, tako, da je sleherni industrijalni proizvod dobiti iz tujine, bodisi iz Italije ali Nemčije, ceneje, kakor pa jih zamorejo domači izdelovalci producirati.

Vlada dovoljuje občinam vse še tako fantastične, visoke doklade na gostilničarske obrate po 400 do 500% poviška na trošarino, za stavbo župnišč, cerkva, potov, ograj itd., vse mora prenašati ponajveč le gostilničarski obrat. Res, da mora odlagati obrtnik vse to na konzumenta, a zdrav razum pa dopoveduje tudi, da je konzument prisiljen vsled s tem storjene draginje izogibati se kolikor mogoče takim persekucijam in zato ostajajo obratovalnice prazne. Obrtnik mora iznositi skoro ves svoj skupiček v davkarijo, na občino, policijo itd., kar vse ne reproducira drugega, kot povišanje cen življenjskim potrebščinam ter nazadovanje obrata.

Da se prepreči to propadanje, je potrebno pred vsem uvesti zaščito in zakonito varstvo rednega obrtnika, svobodno gibanje v izvrševanju zakonito mu podeljenih in zajamčenih pravic, regulacija, preureditev in primerno znižanje raznih davščin, taks in pristojbin. Občine, oblastva in ostali javni faktorji naj imajo pred očmi dandanašnja težko pomanjkanje financ in naj se trošek za razna dela, koji se nalaga na življenjske proizvode, ne dovoljuje pobirati takoj v dveh, treh letih od sedanje generacije, marveč taka splošnim obremenitvam podvržena dela raztegne v plačilo na več desetletij in vzdeli na vse sloje, ne pa le na gotovo panogo s pretiranimi, neznosnimi bremenami.

Preden oblastva take avtonomne ali komunalne sklepe o raznih bremenih tja v en dan potrjujejo, naj se zasliši preje prizadete interesente, ali jim bo moč brez škode obdržati take izvanredne dajatve.

V zvezi z zgorajšnjimi odkritji oziroma izvajanji si dovoljuje predsedstvo podpisane Zveze še nadalje informirati o ljutih pritožbah, katere prihajajo od za-

drug z dežele proti novodobno nastali maniji, da se dovoljuje oziroma potrjuje od strani Velikega županstva vsako še tako pretirano občinsko doklado na vino in druge predmete gostilničarstva posameznim občinam. Poroča se celo neverjetno vest, da oblast občinske zastope, kateri nimajo namena predlagati tako visokih doklad, naravnost podžiga k zvišanju odstotkov doklade na državno trošarino.

Konkretni slučajji so nam javljeni že od treh občin in zastopov samih ter nam bodi dovoljeno proti takemu brezpotrebemu navijanju cen prehranjevalnih proizvodov izreči upravičen protest.

Ravnokar se razpošilja projekt zakona o pobijanju draginje, v katerem se vse mogoče možnosti naštevajo za znižanje cen tudi po gostilničarskih obratih, z ozirom na prehranjevanje ljudstva. Kako naj bo mogoče v tem pogledu doseči le količkaj vrednega uspeha, ker je draginja užitinskih proizvodov tako visoko navita le vsled pretiranih komunalnih davščin.

V občinah, kjer se dovoljuje kar po 4 do 500% in tudi čez doklade na trošarinski davek, ne sme in ne more gostilničar ves ta povišek naložiti samo pijačam, marveč ga mora vkalkulirati tudi na jedila, kajti, ako poviša cene pijači od 48 na 56 kron pri litru, beži sleherni gost iz take občine v sosedno občino, kjer ni tega avtonomnega odušstva in so pijače vsled tega 4 do 8 kron pri litru cenejše, obrtnik, bivajoč v občini, ki je z dovoljenjem in celo spodbudo vlade naprtila njemu taka horedna bremena, pa razmišlja v praznih lokalih s povešeno glavo in praznimi rokami svojo usodo.

Povdarja se stalno, da tega ni treba vtrpeti gostilničarju, ker lahko take davščine prevrne na konzumenta. Toda kaj naj reče k temu minister socijalne politike, ki hoče ravno konzumentu izposlovati olajšanje in pobijati draginjo, katero pa državni aparat na drugem koncu s takimi ukrepi vehementno neguje.

Iz narodno gospodarskega ozira moramo nujno priporočati, naj oblastva za stavbe šol, župnišč (Žužemberk) ali drugih kakorkoli si bodi stvarnih potrebščin ne dovoljujejo tako vehementnih doklad le na eno panogo državljanstva, to je gostilničarstvo, ravno ob sedanjih bridkih časih za kratko dobo le ene generacije, marveč se take eventuelne potrebščine raztegne na odplačevanje več desetletij in pa obremeni splošnost, ne samo ena panoga obrtništva.

Odobrenje fanatično zamišljenih sklepov gotovih občinskih zastopov se občuti na prizadetih kakor násilno odje-

manje premoženjskih in eksistenčnih sredstev.

Z davščino, s kakršno se zadovoljuje država, naj se zadovoljujejo tudi občine ter bi se nad 100% doklad na državno trošarino ne smelo dovoljevati, ker sicer mora iti propadanje gostilničarske obrti rapidno katastrofi nasproti, česar ne bo nihče drugi kriv, kakor brezobzirni birokratizem. Prosimo to našo jadno predstavo v poštev jemati.

Gospodinska šola šolskih sester v Šmihelu priredi letos tudi v poletni dobi petmesečni gospodinski tečaj in sicer v času od 7. aprila do 31. avgusta. Pogoji za sprejem: z uspehom dovršena ljudska šola in starost od 16 do 24 let. Ostale pogoje se izve pri vodstvu šole v Šmihelu pri Novem mestu.

Zakup hotela.

Občina Slob. I poveljevalnega trgovišta v Jastrebarskem (Jaska), daje v najem potom ofertalne licitacije hotel in restavracijo „Zagreb“ v svoji hiši št. 69 v Jastrebarskem. V najem oddajajoči prostori obstoje iz dveh velikih prostorov za restavracijo in kavarno, kuhinjo in vseh k tem pritekajočih potrebnih lokalov. Poleg tega 7 sob za tujce, 2 za stanovanje restavraterja in 2 za služinčad. Pivnica, ledenice, hlevi in shrambe. Izključna najemna cena je Din 12.000.— na leto. Pismene ponudbe se imajo zajedno z jamčevino od Din 1.200.— podati najkasneje do 20. marca 1926 do 10. ure. Obrat je prevzeti s 1. aprilom 1926.

Dražbeni pogoji stojijo interesentom na vpogled v uradu tržnega poglavarstva.

Vabilo

XIII. redni občni zbor Gostilničarske zadruga v Škofji Loki.

ki se viši

dne 8. marca 1926 ob 9. uri dopoldne
v prostorih mestne občinske dvorane.

Dnevni red:

1. Pozdrav.
2. Či anje zapisnika zadnjega obč. zbora.
3. Poročilo tavnika.
4. Poročilo blagajnika.
5. Slučajnosti.

Ako bi redni občni zbor po pravilih gostilničarske zadruge ob napovedani uri ne bil sklepčen, bode izredni občni zbor pol ure pozne e z istim dnevnim redom.

ŠKOFJA LOKA, dne 28. februarja 1926.

Nadelnik.

VINSKI EPONIT, francoska želatina, Jullien poudre
morunji mehur, asbest,

in vse druge vinarske in kletarske potrebšine NUDI CENENO specijalna trgovina vinarskih in kletarskih potrebščin

Z. TONEJC v Mariboru,

Aleksandrova cesta št. 35.

Uporabna navodila radevolje na razpolago.

Zahtevajte tudi cenikel

Dobra vina, domačo šunko, salame in kranjske klobase priporoča gostilna

Ivan Bricelj

v Štepanji vasi Na Planirju.

Priporoča se najstarejša slovenska plekarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj Dunajska cesta 16

Delo solidno. Cene zmerne.

Strokovna izvršitev gost. stolov in miz.

Raznovrstno rudninsko vodo

kakor:

Rogaški Tempel vrelec,
„ Styria vrelec,
„ Donati vrelec,
Radinski zdravilni vrelec,
Giesshübelsko slatino,
Karlovoarski Mlinski vrelec,
Gleichenberški Emin vrelec,
Franc Jožefovo grenko vodo,
Gubersko Srebernico

priporoča

A. Šarabon, Ljubljana.

Glavna zaloga rudninske vode in špeci-rijska veletrgovina.

Ceniki na razpolago!

1886 Ustavljeno leta 1886

GARJE

srab, kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih **Naftol-mazilo**, ki je brez duha in ne maže perila — 1 lonček za eno osebo po pošti 7 Din pri

TRNKOCZY, lekarna,
Ljubljana Slovenija.

I. slovenska tovarna mineralnih voda, sodavice itd.

Ljubljana, Slomškova ulica št. 27

priporoča:

sodavico, pokalce, naravni malinov in citronov sok, nadalje izborne sadne pijače v patentnih steklenicah: jagodovec, nektar, kristalno citronado, jabolčni biser.

Gostilničarji, podpirajte lastno podjetje!

„Tribuna“ F. B. L.

Tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev

Sprejmo se v polno popravo za emajljanje z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji.

Ceniki se pošiljajo franco!

Vinska trgovina Ant. Müllerja v Domžalah

priporoča p.n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, hrvaških in štajerskih vinskih goric ter zagotavlja točno in solidno postrežbo po primernih cenah. Vino se dostavlja na dom ali pošilja po železnici.

Ne pozabite, da ste kupili in tudi še danes kupite najbolje in najceneje vsakovrstno manufakturno blago, posebno priporočljivo ženom in nevestam v trgovini

Anton Savnik, Škofja Loka

Jakob Zalaznik

pekarija, slaščičarna in kavarna

Starl trg 21

se priporoča sl. občinstvu posebno z dežele

na jutro.

SODE

vseh velikosti za vino, žganje, olje, med in mast, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo; vse solidna in trpežna izdelava. — Nadalje sprejemam vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah. Zaloga sodov ter sodarskega lesa. Cene zmerne. Točna postrežba. — Solidno delo.

Franjo Repič

sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo, Kolezijska ulica števil. 18.

Z vsemi v špecijsko in delikatesno stroko spadajočimi potrebščinami, kakor tudi z vseh vrst namiznimi in buteljskimi vini postreže gostilničarjem najceneje in najsolidneje tvrdka

T. MENCINGER, Ljubljana, vogal Sv. Petra ceste in Resljeve ceste.

Veleprodajarna za kavo z električnim obratom.

Zaloga mineralnih vod.

Delniška pivovarna Laško

priporoča svoje

marčno
pivo

eksportni ležak

temno Porter-
pivo

Glavna zaloga rudninske vode

In velotrgovina špecerljskega blaga

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

nudi po najugodnejših cenah:

Rogaški Tempel vrelec, Styria in Donat vrelec, Radenski zdravilni vrelec
in razne druge domače in inozemske rudninske zdravilne vode.

Zahtevajte cenik!

Ustanovljeno 1888.

Točna postrežba!

Motna vina čistiti in trpka ter prekislata omiliti je zelo enostavno!

V zalogi imamo špecijelno francosko želatino „LAINÉ“ tvrdke Clermont & Quigaard, Paris. K vsaki pošiljki pridenemo točno navodilo. Zahtevajte cene!

Glavna zaloga:

Drogerija „SANITAS“, Celje in Ljubljana.

Tovariši, inserirajte v našem listu!

Svojim znancem napravite veselje

s primernim darilom in to je le mogoče, če se iste kupi pri tvrdki

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

ki ima veliko zalogo jedilnega orodja, žepnih robcev, rokavic, nogavic, pletenine, srajce za gospode, toaletne potrebščine, samoveznice, angleške šifone, fine klote, vezenino, čipke, torbice, nahrbtnike, palice in še veliko, veliko drugih lepih in potrebnih stvari po znatno znižani ceni.

Na veliko in malo!

Na veliko in malo!

Zaloga stekla, porcelana in svetilk
Fr. Kollmann
v Ljubljani

dovoli gostilničarjem in kavararjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

Vinska trgovina in restavracija
Peter Stepic

Spodnja Siška šte. 256

priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gorc.

Telefon št. 282.

ZALOGO VINA

izvrstnega, dolenskega, hrvatskega in banaškega priporoča tovarišem gostilničarjem

FRANC KURALT
gostilničar v Kranju.

Posredovalnica za službe

gostilničarske zadrage v Ljubljani
Gospodarska cesta šte. 16

posreduje brezplačno za vse službe liščoče

: v gostilničarskem obrtu :
Gospodarji iz Ljubljane plačajo 1 Din,
z dežele 4 Din.

Tovariši gostilničarji! Poslužujte se te ugodne prilike!

ZAMAŠKE

vseh vrst

oddaja

Ljubljanska Industrija
probkovih zamaškov

JELAČIN & KOMP.

LJUBLJANA.

AUGUST AGNOLA

LJUBLJANA
Dunajska cesta 13.

ZALOGA RAZNOVRSTNEGA NAMIZJA ZA GOSTILNE, HOTELE IN KAVARNE

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani

(Spodnja Siška)

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:

marčno, dvojno marčno in izvožno pivo v sodčkih in steklenicah.

Dobé se tudi tropine in sladne olme, ki so kot živalska krma zelo priporočljive.

A. & E. Skabernè

Mestni trg 10. **LJUBLJANA** Mestni trg 10.

Manufakturna veletrgovina.

Posebni oddelek za pletenine, trikotaže in perilo.

Različno sukнено, volneno in svileno blago za damske obleke v zelo bogati izbiri, dalje pralno blago za bluze, predpasnike in domače obleke. Velika izbira preprog in zastorov na kose in metre, kakor tudi garniture.

Posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, gradel za žimnice in blazine, nanking za pernice, flanelaste in volnene odeje, dalje šivane odeje iz klota, kretona, volne in svile. — Različni beli in barvasti namizni prti, platnene brisače i. t. d.

Črno in modno sukno v najnovejših vzorcih za salonske, promenadne in športne obleke, površnike, pelerine in zimske suknje.

Vsakovrstni šifoni, batisti in cefirji za spodnje perilo, in sicer od najcenejše do najfinejše vrste.

Velika izbira svilenih in volnenih šalov in robcev.